

НАРЕДБА № 6 ОТ 4 АПРИЛ 2008 Г. ЗА УТВЪРЖДАВАНЕ НА МЕДИЦИНСКИ СТАНДАРТ "КОЗМЕТИЧНА (ЕСТЕТИЧНА) ХИРУРГИЯ"

Издадена от Министерството на здравеопазването

Обн. ДВ. бр.41 от 22 Април 2008г.

Чл. 1. (1) С тази наредба се утвърждава медицинският стандарт "Козметична (естетична) хирургия" съгласно приложението.

(2) Дейността по козметична (естетична) хирургия се осъществява при спазване на стандарта по ал. 1 и се изпълнява от всички лечебни заведения, в които се осъществява дейност по козметична (естетична) хирургия.

Чл. 2. Не е предмет на тази наредба лечението на:

1. хирургични и дерматологични заболявания;
2. изгаряния, последствия от изгаряния и травми;
3. кожни дефекти, малформации и злокачествени тумори.

Заклучителни разпоредби

§ 1. Указания по прилагането на тази наредба се дават от министъра на здравеопазването.

§ 2. Наредбата се издава на основание [чл. 6, ал. 1](#) от Закона за лечебните заведения.

Приложение към [чл. 1, ал. 1](#)

МЕДИЦИНСКИ СТАНДАРТ "КОЗМЕТИЧНА (ЕСТЕТИЧНА) ХИРУРГИЯ"

Раздел I

Дефиниция, цел и обект

1. Козметичната (естетичната) хирургия (КЕХ) обхваща медицински познания, техники и преценки, необходими за прецизна диагностика и корекция на нарушенията в естетиката на лицето, тялото и кожата на клинично здрави пациенти. Тя изисква задълбочени познания за естетиката и красотата на базата на анатомията на човешкото тяло, топографската анатомия и физиологията, основните изисквания за красота и естетика, описани в история на изобразителните изкуства, като за постигане на тези цели използва тясно специализирани хирургически, дерматологични и общомедицински принципи, методи и средства. Козметичната (естетичната) хирургия е с интердисциплинарен характер и включва инвазивни, миниинвазивни и неинвазивни медицински намеси (операции, манипулации, процедури) единствено за разкрасяване на пациентите.

2. Цели се придаване на по-естетични пропорции, форми и външен вид на кожата, лицето, тялото, както и подмладяване с минимални възможни външни белези от медицинските намеси.

3. Обект на КЕХ са клинично здрави пациенти, без наличен здравен проблем в областта на планираната намеса, които желаят корекция на нормални за здравето външни форми, обеми, ъгли и пропорции на части от лицето, тялото, структурата и формата на подкожните тъкани, както и качеството на кожната покривка.

Раздел II

Принципи на дейността по КЕХ

Дейността се осъществява в съответствие със следните принципи:

1. Минимализиране и миниатюризиране на видимите цикатрикси.

Тенденция е минимално инвазивните и неинвазивните методи да заемат все по-голям процент от извършваната дейност. Навлизането на нови методи, технологии и апаратура все повече позволява използване на точковидни белези и избягване на инцизионно и ексцизионно цикатризиране, компрометиращо естетичния резултат.

2. Избягване на ненужния интраоперативен травматизъм на тъканите, намаляване на обема на оперативните интервенции.

Минимализирането на оперативната травма подобрява резултата в тази област на медицината. Всеобщо наложено мотото е "Less is more" - "по-малко е по-добре". Такъв подход подобрява и съкращава следоперативния период, което отговаря на основните изисквания на пациентите - по-бързо възстановяване и завръщане към социалния живот.

3. Асептиката е основно и много важно изискване при клинично здрави пациенти. Изискването за асептика и асептични потоци наложи световна тенденция за постепенно ориентиране на дейността по козметична (естетична) хирургия от болнични към еднопрофилни извънболнични лечебни заведения по КЕХ с оглед постигане на по-висока степен на асептика.

4. Избягване използването на следните методи:

4.1. Методите на свободна и несвободна кожна пластика, характерни за пластичната хирургия, както и методите на свободно и несвободно пренасяне на цели тъкани, характерни за реконструктивната хирургия, са непрепоръчителни в козметичната (естетичната) хирургия.

4.2. Методите, които водят до непрепоръчително в естетиката и козметиката цикатризиране, могат да се прилагат само когато другите методи на козметичната (естетичната) хирургия са недостатъчно ефикасни, при наличие на значим излишък или увисване и нееластичност на кожата.

4.3. Методите, които водят, особено при млади хора, до неестетични белези (ръбцообразуване). Това са методите на ненужно изрязване на кожа на гърдите, корема, лицето, седалището, бедрата, когато за тази цел могат да се използват други достъпни нерезекционни методи на козметична (естетична) хирургия.

4.4. Несвободна кожна пластика в КЕХ може да се използва, когато всички останали естетични методи са изчерпани като възможности или те биха били недостатъчно ефикасни спрямо увисване или нееластичност на кожата. Това са:

4.4.1. разширени лифтинги на лицето при увисване и нееластичност на кожата;

4.4.2. мамопластика при гигантомастия;

4.4.3. мамопластика и мастопексия при птоза на бюста IV ст.;

4.4.4. дермолипектомия при увисване (престилка) на корема;

4.4.5. резекционни методи при увисване и нееластичност на кожата от вътрешната страна на бедрата;

4.4.6. резекционни методи при увисване и нееластичност на кожата на ръцете;

4.4.7. резекционни методи при тотално увисване на кожата на тялото, бюста, корема, ръцете, бедрата след драстично отслабване.

Раздел III

Лечебни заведения, структури и дейност по козметична (естетична) хирургия

1. Козметична (естетична) хирургия се осъществява в следните лечебни заведения:

1.1. Лечебни заведения за извънболнична помощ:

1.1.1. индивидуални или групови практики за специализирана медицинска помощ по КЕХ;

1.1.2. медицински център (МЦ), дентален център (ДЦ) и медико-дентален център (МДЦ);

1.1.3. диагностично-консултативен център (ДКЦ).

1.2. Лечебни заведения за болнична помощ:

Клиника, отделение или сектор по КЕХ в многопрофилна болница за активно лечение или специализирана хирургическа болница за активно лечение, с изискване за териториална самостоятелност и недопускане на смесването на потоци с различна степен на асептика.

2. Обемът на тази специализирана дейност се определя от:

2.1. Общопрофилния или специализиран характер на лечебното заведение.

2.2. Броя и професионалната квалификация на лекарите, работещи в лечебното заведение.

2.3. Възможностите на лечебното заведение за пред-, интра- и следоперативни диагностични изследвания.

2.4. Оборудването на лечебното заведение и на операционните зали.

2.5. Възможностите за интердисциплинарни консултации, включително профилирани, тясно специализирани консултации и формиране на смесени екипи.

3. Дейността по козметична (естетична) хирургия се извършва:

3.1. В обем малка хирургия, отговаряща на клиничната компетентност на специалиста - в

индивидуални или групови практики за специализирана медицинска помощ по КЕХ в кабинети на МЦ, ДЦ и МДЦ или ДКЦ без обособен операционен сектор.

3.2. В пълен обем хирургични и нехирургични дейности, отговарящи на клиничната компетентност на специалистите - в МЦ, ДЦ и МДЦ или ДКЦ с обособен операционен сектор и легла за краткосрочно наблюдение.

3.3. В пълен обем дейности, отговарящи на клиничната компетентност на специалистите - клиника или отделение по КЕХ в многопрофилна или специализирана болница за активно лечение, с обособена операционна зона, зали или блок извън останалите им хирургични структури.

3.4. Хирургичните операции, манипулациите и процедурите се извършват в планов порядък. Оперативната дейност се планира предимно амбулаторно, без значима травма, без нарушаване на общото състояние на организма, неналагащо компенсация.

3.5. Продължителността на лечението и престоя в лечебното заведение зависи от удобствата и желанията на пациента, неговите изисквания и общо състояние. В зависимост от това престоят на пациентите може да се планира като: амбулаторна хирургия или хирургия с престой по желание за различен период от време, включително хоспитализация.

Раздел IV

Изисквания за устройство на помещенията, в които се извършва козметична (естетична) хирургия

1. В лечебни заведения за извънболнична помощ, в които се извършва дейност по КЕХ:

1.1. Кабинет в индивидуална или групов практика за специализирана медицинска помощ, в МЦ, ДЦ и МДЦ или ДКЦ, в които се извършва дейност по КЕХ без обособен операционен сектор - включва по две функционално свързани работни помещения: кабинет за прегледи (мин. площ 12 кв.м), манипулационна превързочна (9 кв.м) или амбулаторна операционна (мин. площ 18 кв.м).

Кабинетът разполага със спомагателни помещения (задължителни) - чакалня и санитарен възел, и допълнителни помещения (незадължителни) в зависимост от спецификата на дейността - допълнителни работни помещения, стерилизационна, регистратура, складове, сервизни помещения и др.

Помещенията трябва да отговарят на приложимите хигиенни и инсталационни изисквания по т. 1.2.1 и 1.2.2 от този раздел.

1.2. МЦ, ДЦ и МДЦ или ДКЦ, в които се извършва дейност по КЕХ и имат обособен операционен сектор:

1.2.1. Хигиенни изисквания към устройството на помещенията:

1.2.1.1. минималната светла височина на кабинетите е 2,20 м, а максималната - 2,50 м;

1.2.1.2. стените на манипулационната, стерилизационната, санитарния възел, както и зоните за санитарните прибори се изпълняват с покрития, позволяващи влажно почистване и дезинфекция (гладък фаянс, теракота и др.); стените на кабинетите, на помещенията за краткосрочно лечение и наблюдение, на регистратурата и чакалнята и на коридорите се изпълняват с латексова боя и с други покрития, позволяващи влажно почистване и дезинфекция; не се допускат релефни мазилки;

1.2.1.3. подовите настилки в кабинетите, манипулационната, стерилизационната и санитарните възли трябва да са водонепропускливи, позволяващи влажно почистване и дезинфекция; в тези помещения не се допускат подови настилки на текстилна основа; останалите помещения се покриват също с подови настилки, позволяващи влажно почистване и дезинфекция;

1.2.1.4. осветлението в различните видове помещения трябва да отговаря на изискванията на БДС 1786-84 "Осветление. Естествено и изкуствено"; допускат се следните помещения без естествено осветление: санитарен възел, апаратни, складове, сервизни помещения и други неработни помещения;

1.2.1.5. в помещенията, за които не е осигурено естествено проветряване, се предвижда механична вентилация или климатизация;

1.2.1.6. всеки кабинет, манипулационна и санитарен възел се оборудват с мивка с течаща топла и студена вода, отговаряща на изискванията на вода за пиене;

1.2.1.7. помещенията се обзавеждат с мебели и съоръжения, позволяващи влажно почистване и дезинфекция;

1.2.1.8. задължително се осигуряват складови помещения или обособено място за разделно съхранение на чистия и използван постелен инвентар и работно облекло, вкл. обвивки на инвентара, както и за съхранение на съдовете и препаратите за почистване и дезинфекция на помещенията.

1.2.2. Инсталационни изисквания:

Отоплителните, вентилационните, климатичните, водопроводните и канализационните инсталации, електрозахранването и електрическите уредби отговарят на съответните нормативни технически изисквания.

1.2.3. Изисквания към извършването на някои дейности:

1.2.3.1. допуска се сключването на договори с друго лечебно заведение за стерилизация на инструментариума и превързочния материал, както и за изпирането на постелния материал и работното облекло при спазване на разделни потоци и степен на асептика от изпълнителя;

1.2.3.2. в дейността по КЕХ се спазва Указание № 2/02.09.1998 г. на Министерството на здравеопазването за начини и средства за дезинфекция в здравните заведения (публ. в Служебен бюлетин на МЗ, бр. 1 от 1999 г.), Заповед № РД-09-300/02.07.1999 г. за хигиенни норми и изисквания при провеждане на стерилизация в медицинската практика (публ. в Служебен бюлетин на МЗ, бр. 7 от 1999 г.);

1.2.3.3. събирането и временното съхранение на битовите отпадъци и отпадъците от медицинска дейност се извършва отделно, на определени за целта места; отпадъците от медицинската дейност задължително се обеззаразяват с общоприетите дезинфекционни средства, разрешени от Министерството на здравеопазването, и се опаковат по начин, който не допуска контакт с тях; опасните отпадъци от медицинската дейност се предават на лицензирани фирми за последващо третиране.

2. В лечебни заведения за болнична помощ:

2.1. Клиника/отделение по КЕХ в многопрофилна и специализирана болница за активно лечение.

2.1.1. Помещенията в тях отговарят по размери, разположение, устройство, оборудване и обзавеждане на нормативно установените изисквания.

2.1.2. Клиниката или отделението имат болнични стаи и най-малко 4 болнични легла. Оптималният брой легла в една болнична стая е 1 до 2. Най-малко 2 от стаите са с едно легло.

2.1.3. Минималната площ за един пациент в самостоятелна стая е 12 кв.м, а в стая с две легла - 6,5 кв.м.

2.1.4. В клиниката или отделението се разкрива стая/сектор за следоперативно наблюдение, с най-малко едно легло. Организацията и оборудването на тази стая/сектор става съгласно изискванията на Медицинските стандарти "Анестезиология и интензивно лечение".

2.1.5. Всяка клиника/отделение по КЕХ в лечебно заведение за болнична помощ е задължително да разполага със следните помещения: чакалня с регистратура, лекарски кабинет, консултативен кабинет, сестрински пост, превързочна/манипулационна стая, гардероб/съблекалня, кухненски офис, санитарен възел с тоалетна и душ, помещение за дезинфекция и стерилизация, складове, коридори.

2.1.6. Храненето може да се организира индивидуално по болничните стаи или в обща столова.

2.1.7. Цялостната организация и ред за работа се определя от Правилника за устройството, дейността и вътрешния ред на лечебното заведение.

2.1.8. Подовата настилка, стените и мебелите са от материали, позволяващи ежедневно влажно измиване и дезинфекция.

2.1.9. Препоръчително е всяка болнична стая да разполага със самостоятелен санитарен възел.

2.1.10. Задължително трябва да бъдат осигурени мивки с течаща студена и топла вода във всички помещения на клиника или отделение по КЕХ с изключение на коридори, складове, съблекалня.

2.1.11. Клиниката или отделението разполага задължително с инсталация за повикване в болничните стаи.

2.1.12. Болни с усложнения се обслужват задължително с отделни инструменти и материали за превръзка, с облекло и ръкавици за еднократна употреба на персонала.

3. Операционна зала. Операционен сектор. Операционен блок:

3.1. Оперативни интервенции се изпълняват в обособени територии на лечебните заведения (операционна зала) в лечебни заведения за извънболнична и болнична медицинска помощ.

3.2. Операционната зала се разполага в изолирана, но удобна за комуникация територия.

3.3. Мястото за извършване на хирургическа намеса разполага с оборудване, хирургически инструментариум, консумативи, пространствени, комуникационни и санитарно-хигиенни условия за безпроблемно извършване на операция с необходимия обем и сложност.

3.4. Необходимо е архитектурно и организационно безпроблемно движение или преместване на пациентите между операционна зала (сектор), подготвителната зона или стая (сектор) за възстановяване от анестезия или към болнична стая.

3.5. Операционният сектор (блок) включва:

3.5.1. операционна зала - препоръчително с два входа, водещи към помещение за предоперативна подготовка на болния и помещение за подготовка на хирургичния екип;

3.5.2. помещение/преддверие за подготовка на хирургичния екип, оборудвано с 1 - 2 мивки с кранове, задвижвани с лакът, крак или фотоклетка, с течаща студена и топла вода;

3.5.3. помещение за предоперативна подготовка на болния с консумативи за подготовка на болни;

3.5.4. помощни помещения: стая (преддверие) за писане на оперативни протоколи и други документи, шкафове (гардероби) за инструменти, консумативи, дезинфектанти, операционно бельо, мръсно операционно бельо и др., стая (място) за миене на хирургични инструменти и съдове, стерилизация, пране

(гладене) на бельо, коридори; допустимо е помощни дейности, които не се извършват в лечебното заведение, да се извършват по договор; препоръчително е използване на операционно бельо и консумативи за еднократна употреба.

3.6. Операционният блок трябва задължително да разполага със:

3.6.1. комбинирано осветление в операционните зали. Общото осветление трябва да осигурява до 40 % от необходимата осветеност. Локалното осветление се осигурява от подходящи за дейността операционни лампи;

3.6.2. бактерицидни лампи за всяка операционна зала;

3.6.3. източници на електричество ("шуко" контакти) - 5 до 10 бр. в операционна зала;

3.6.4. кислородна бутилка, бутилка за двуазотен окис, апарат за аспирация - най-малко по един за всяка операционна маса;

3.6.5. задължително е разполагането на климатична инсталация във всяка операционна зала;

3.6.6. източници за топла и студена вода в предоперационното помещение.

3.7. Препоръчителни в операционния сектор (блок) са:

3.7.1. системи за комуникации с другите звена на лечебното заведение;

3.7.2. аварийно резервно осветление (бързодействащи моторгенератори или светлинен източник с акумулиращи батерии);

3.7.3. апарати за фото- и видеодокументация на извършваните операции;

3.7.4. компютър за оформяне на документите за извършваните операции.

3.8. Операционният блок е необходимо да разполага най-малко с един стерилизатор (вакуумен автоклав), машина за индивидуално опаковане на инструменти, бельо, маркучи, мундшуци, наконечници и друг инструментариум и консумативи.

3.9. В операционния блок се спазват правилата за асептика и антисептика:

3.9.1. всяка операционна зала се почиства, измива и дезинфектира текущо след всяка операция, а веднъж седмично се подлага на щателно почистване и дезинфекция;

3.9.2. апаратурата и техниката в операционните зали се почистват и дезинфектират ежедневно;

3.9.3. в операционния блок персоналът влиза и работи само със специално облекло и обувки;

3.9.4. след всяка операция хирургичните инструменти подлежат на механично почистване, измиване и дезинфекция, след което се стерилизират;

3.9.5. асептиката и антисептиката се контролират периодически (РИОКОЗ, вътреболничен контрол); на периодичен контрол подлежат ръцете на хирургичния екип след измиване, а персоналът на операционния блок - за заразноносителство.

3.10. Достъпът до операционния блок е ограничен. Право да влизат в него имат: членовете на хирургичния и анестезиологичния екип; повикани консултанти; пациенти за оперативна интервенция. Потоците на персонала и пациентите са разделени.

Раздел V

Изисквания за персонал, извършващ хирургични интервенции по КЕХ

1. МЦ, ДЦ и МДЦ, ДКЦ или лечебното заведение за болнична помощ се ръководи от лице, което отговаря на специфичните изисквания на Закона за лечебните заведения.

2. Клиника (отделение) по КЕХ се ръководи от началник с призната специалност по КЕХ.

3. Персоналът в отделението по КЕХ (съответната структура по КЕХ в МЦ, ДКЦ) се състои от лекари със или без придобита специалност, сестрински състав, немедицински персонал. Препоръчително е лекарите с придобита специалност съгласно т. 1 от раздел V да са 50 % и повече от лекарския състав. Дейността по КЕХ се ръководи при смесени екипи от специалиста по КЕХ.

4. Щатният брой лекари в МЦ, ДКЦ, клиника (отделение) по КЕХ в лечебно заведение за болнична помощ е в зависимост от броя легла, тяхната заетост, брой на операциите, манипулациите и процедурите по КЕХ, научна и преподавателска натовареност и в пряка зависимост от икономическата и научната обусловеност.

5. Медицинската сестра наблюдава общото състояние на пациента, притежава компетентност да превързва оперативните рани, оценява тяхното състояние, следи основни параметри след извършване на операцията (манипулацията) - пулсова честота, температура, обем и вид на дренажните течности, регистрира резултатите и сигнализира лекар при отклонение от нормата. Броят на медицинските сестри се определя от очаквания среден брой пациенти, броя на лекарите и се подчинява на икономически механизми.

6. Немедицинският персонал (санитарят) няма достъп до леглото и храната на болните. Той изпълнява задачи, свързани с хигиенно-санитарното обслужване, и технически задачи, възложени от медицинска сестра или лекар.

7. Хирургичен екип.

7.1. Оперативната намеса се осъществява от хирургичен екип. Той включва: хирург-оператор, който е специалист по КЕХ, ръководител на екипа и операционна медицинска сестра. При нужда екипът ползва асистент/и със специалност по КЕХ или обучаващи се или консултант/и. При операции със среден и голям обем и сложност е задължително участието на анестезиолог-реаниматор, при манипулации и интервенции с малък обем и сложност е препоръчително да има такъв на разположение по преценка на оператора.

7.2. Хирургическият екип осъществява цялостни манипулации до завършване на оперативната интервенция.

7.3. Хирургическият екип извършва оперативна намеса с необходимото оборудване в операционна зала.

7.4. Операторът е ръководител на хирургичния екип, той носи цялата отговорност за провежданата оперативна манипулация.

7.5. Операционната сестра е медицинска сестра с опит и квалификация по хирургия и КЕХ. Тя познава хода на оперативните интервенции, подготвя и осигурява необходимите инструменти, консумативи и медикаменти, като контролира техния брой до края на интервенцията, следи стриктно за стерилността на оперативното поле и инструментариума, както и за чистотата в операционната зала, изпълнява нареждания на ръководителя на хирургическия екип. Тя е равностоен член на хирургическия екип.

Раздел VI

Изисквания за организация на работата

1. Консултации и прием на пациенти и предоперативен период:

1.1. Специалистът осъществява диагностично уточняване на естетичния проблем. Клиничният преглед на пациента е специфична диагностична процедура, която има две цели:

1.1.1. да изясни характера на естетичния проблем, неговата локализация и топика, необходимостта от манипулации и/или оперативна намеса, видове възможни и очакван брой процедури, обем на интервенция, избор на методика или оперативен метод, прогноза за очаквания резултат и изход;

1.1.2. оценка на риска при съответния метод - манипулация или операция; уточнява се общото състояние на пациента, наличието на придружаващи заболявания, алергии, шансовете за успех при съответна анестезия, хирургична или нехирургична намеса, в резултат на което се уточнява рискът и факторите, които го повишават.

1.2. Диагностичното уточняване на естетичния проблем включва анамнеза, клиничен преглед, диференцирани параклинични изследвания, необходим минимум лабораторни изследвания, консултации със съответни специалисти.

1.3. При прием на пациент за операция в планов порядък специалистът проверява документацията от осъществените изследвания и оценява клиничното състояние на пациента.

1.4. Заключителната оценка на оперативния риск се съобщава и обсъжда с пациента, а при желание на пациента или при непълнолетност - с неговите родители, настойници или близки.

1.5. Преди извършване на козметична интервенция пациентът уточнява със специалиста желаната интервенция и очаквана естетична промяна.

1.6. Процесът преди извършване на козметична интервенция завършва с преданестезиологичен преглед (консултация с оценка на оперативния риск по скалата на ASA (American Society of Anaesthesiologists) или друга възприета система, изграждане на становище за безопасността, индикациите и контраиндикациите на предстоящата анестезия, планиране на възможните анестетични техники и средствата за тяхното провеждане.

1.7. Всички факти и заключения, установени в резултат на извършения клиничен диагностичен преглед и консултацията за оценка на оперативния риск, предстоящата оперативна интервенция и възможните рискове, странични явления и усложнения (интра- и следоперативни), необходимостта от точно изпълнение от страна на пациента на указанията на екипа в ранния и късния следоперативен период се съобщават и обясняват на пациента по достъпен и разбираем от него начин - устно и в писмена форма (специализиран формуляр/декларация: "Информирано съгласие за предстояща оперативна интервенция").

1.8. Пациентът попълва и удостоверява своето информирано съгласие с подписа си в специализиран формуляр/декларация: "Информирано съгласие за предстояща оперативна интервенция". При непълнолетни и ненавършили 18 г. пациенти това съгласие се удостоверява с подписа на родител/и или попечител/и.

2. Операции/манипулации:

2.1. Всички пациенти с потвърдени показания за естетична интервенция подлежат на включване в "Оперативна програма": дневна, седмична или месечна.

2.2. Всички пациенти, подложени на оперативна намеса в операционната зала, подлежат на

предоперативен, интраоперативен и следоперативен контрол и наблюдение от хирургичния и анестезиологичния екип. Същото се отнася и за амбулаторните операции, чийто обем по преценка на оператора изисква участие и контрол от анестезиолог.

2.3. Избор на метод за обезболяване:

2.3.1. Местното обезболяване се извършва от оператора при наблюдение на общото състояние от анестезиологичен екип, ако това е необходимо.

2.3.2. Всички други видове анестезия се организират и провеждат от анестезиологичен екип съгласно "Медицински стандарти "Анестезиология и интензивно лечение".

2.4. Изборът на анестезия се съгласува с оператора в съответствие със задачите на операцията, очаквания обем на интервенция, както и при отчитане на общото състояние на пациента, оценката на общия и оперативния риск, условията за работа и оборудването на операционния блок.

2.5. Изборът на операция почива на теоретично и практическо познаване на възможните, достъпни и овладени оперативни техники.

2.6. Изборът на операция при всички видове естетична хирургия се решава по индивидуални показания.

2.7. Видът на приложената оперативна интервенция се отразява в оперативен протокол. В протокола се описва избраният оперативен подход, при нужда обосновка за избрания оперативен подход, описание на техническите етапи на извършваната хирургическа намеса.

2.8. Анестезиологът отразява назначенията по време на операцията.

2.9. Операторът и анестезиологът назначават необходимите следоперативни мероприятия, медикаменти, наблюдение и при необходимост съответни изследвания.

3. Следоперативен период.

3.1. Хирургическият екип уточнява и осигурява схемата на наблюдение на локалния статус и общото състояние на пациента както в ранния, така и в по-късния следоперативен период при съответните показания.

3.2. Следоперативното наблюдение и грижи за пациентите след интервенция се извършва от лекарския и сестринския персонал, осъществили анестезията и операцията.

3.3. Хирургът-оператор провежда необходимото наблюдение, извършва контрол на хирургическите области и раните, определя вида на необходимите превръзки, нуждата от еластична компресия, вида на еластичните облекла, срока за тяхната употреба. Той уточнява престоя и условията за амбулаторно наблюдение - краткосрочно или дългосрочно.

3.4. Пациентът се задължава да спазва стриктно дадените му указания за ранния и късния следоперативен период, което той удостоверява с подпис в "Информирано съгласие за предстояща оперативна интервенция".

Раздел VII

Изисквания за оборудване, необходимо за изпълнение на рутинни и специфични хирургични дейности по КЕХ

1. Лечебни заведения за извънболнична помощ:

1.1. Самостоятелният кабинет по КЕХ в индивидуална или групова практики за специализирана медицинска помощ, в МЦ, ДЦ и МДЦ или ДКЦ, в които се извършва дейност по КЕХ, но няма обособен операционен сектор, е оборудван със: стетоскоп, термометър, кантар за телесно тегло, апарат за артериално налягане, спешен лекарствен набор/шкаф, както и специфична апаратура, инструментариум и консумативи за дейността КЕХ, апарати за фотодокументация, компютър.

1.2. Амбулаторната операционна на кабинета е оборудвана със: операционна маса; хирургически инструментариум за малки амбулаторни операции; за превръзки, допълнителен източник на светлина (подвижна операционна лампа); спешен набор от амбу, кислородна бутилка, ларингоскоп, интубационни тръби, анестезиологичен апарат, пулсоксиметър; автоклав, опаковъчна машина за стерилизация, необходими консумативи.

1.3. МЦ, ДЦ и МДЦ или ДКЦ, в които се извършва дейност по КЕХ и в които има обособен операционен сектор, разполагат със следното оборудване:

1.3.1. апаратура и инструментариум за осъществяване на специфичната дейност КЕХ;

1.3.2. колички/маси, инструментариум, превързочни материали и др. консумативи за извършване на асептични превръзки; при нужда трябва да има планирана готовност за създаване на отделен сектор за отделяне на пациенти със септични усложнения, както и инструментариум, превързочни материали и др. консумативи за извършване на септични превръзки и грижи;

1.3.3. системи за кислород и аспирация;

1.3.4. болнични шкафови и гардероби, осветителни тела;

- 1.3.5. средства за поддържане на текуща дезинфекция;
- 1.3.6. препоръчително оборудване: ЕКГ апарат, дефибрилатор, монитори, перфузори, негативоскоп.
- 1.4. Оборудването във всяка операционна зала включва:
 - 1.4.1. апаратура и инструментариум за осъществяване на специфична оперативна дейност;
 - 1.4.2. операционна маса, отговаряща на специфичните изисквания, необходими за типа на извършваните хирургични намеси;
 - 1.4.3. хирургически инструментариум за малки, средни и големи амбулаторни операции и за превръзки;
 - 1.4.4. операционна лампа (една или повече) - стационарна и подвижни, осигуряваща концентрирано осветление на операционното поле;
 - 1.4.5. електрокаутер (сърджитрон);
 - 1.4.6. системи за аспирация - централна, допълнителна вакуумна помпа;
 - 1.4.7. анестезиологичен апарат, анестезиологични консумативи;
 - 1.4.8. хирургически консумативи, превързочни материали;
 - 1.4.9. спешен набор от амбу, кислородна бутилка, ларингоскоп, интубационни тръби, анестезиологичен апарат, пулсоксиметър;
 - 1.4.10. автоклав, опаковъчна машина за стерилизация.
- 2. Лечебни заведения за болнична помощ:
 - 2.1. Клиниката/отделението разполага със следното оборудване:
 - 2.1. апаратура и инструментариум за осъществяване на специфичната дейност КЕХ;
 - 2.1.1. колички/маси, инструментариум, превързочни материали и др. консумативи за извършване на асептични превръзки; при нужда трябва да има планирана готовност за създаване на отделен сектор за отделяне на пациенти със септични усложнения, както и колички/маси, инструментариум, превързочни материали и др. консумативи за извършване на септични превръзки и грижи;
 - 2.1.2. системи за кислород и аспирация;
 - 2.1.3. болнични легла, реанимационни легла;
 - 2.1.4. болнични шкафове и гардероби, осветителни тела;
 - 2.1.5. средства за поддържане на текуща дезинфекция;
 - 2.1.6. препоръчително оборудване: ЕКГ апарат, дефибрилатор, монитори, перфузори, негативоскоп.
 - 2.2. Оборудване на операционен сектор (зала, блок). Оборудването във всяка операционна зала включва:
 - 2.2.1. апаратура и инструментариум за осъществяване на специфична оперативна дейност;
 - 2.2.2. операционна маса, отговаряща на специфичните изисквания, необходими за типа на извършваните хирургични намеси;
 - 2.2.3. хирургически инструментариум за малки, средни и големи амбулаторни операции и за превръзки;
 - 2.2.4. операционна лампа (една или повече) - стационарна и подвижни, осигуряваща концентрирано осветление на операционното поле;
 - 2.2.5. електрокаутер (сърджитрон);
 - 2.2.6. системи за аспирация - централна, допълнителна вакуумна помпа;
 - 2.2.7. анестезиологичен апарат, анестезиологични консумативи;
 - 2.2.8. хирургически консумативи, превързочни материали;
 - 2.2.9. спешен набор от амбу, кислородна бутилка, ларингоскоп, интубационни тръби, анестезиологичен апарат, пулсоксиметър;
 - 2.2.10. автоклав, опаковъчна машина за стерилизация.
 - 2.3. Ползваната апаратура подлежи на редовен контрол за качество, изправност и безопасност.
 - 2.4. Използваната стерилизация за нуждите на дейността КЕХ е локална. Допустимо е газовата и другата специфична стерилизация да е по договор.

Раздел VIII

Изисквания, критерии и показатели за качество на дейностите по КЕХ

- 1. Съобразно определението на Световната здравна организация (СЗО) качеството представлява осигуряване на срочност, адекватност и ефективност на медицинските услуги.
- 2. Качеството се определя от следните критерии:
 - 2.1. безопасност;
 - 2.2. адекватност;

- 2.3. крайни резултати.
3. Качествените показатели за оценка на услугите са:
 - 3.1. професионална квалификация;
 - 3.2. грижи за пациента;
 - 3.3. контрол на асептиката и антисептиката;
 - 3.4. базова самостоятелност и отграниченост от други медицински специалности и дейности, които създават възможност за вътреболнични инфекции;
 - 3.5. оптимизирана оперативна травма;
 - 3.6. оптимизиран следоперативен период за възстановяване на пациента;
 - 3.7. естетичен резултат при минимализирано цикатризиране на пациента.
4. Контролът на качеството е задължителен. Препоръчително е да има компютризирана документация на оперативните намеси, включително на настъпилите усложнения. Резултатите трябва да бъдат анализирани и редовно обсъждани в целия колектив.

Раздел IX

Права и задължения на пациентите в КЕХ

1. Правата на пациента се уреждат от глава трета, раздел II от Закона за здравето и хартата за правата на пациента, приета от БЛС:
 - 1.1. Пациентът има право да бъде подробно запознат с всички етапи от диагнозата и лечението на естетичния му проблем.
 - 1.2. Пациентът декларира писмено своето "Информирано съгласие" в стандартизиран документ.
 - 1.3. Видът на анестезията и методите на осъществяване на анестезия се уточняват с пациента.
 - 1.4. С пациента се уточняват показанията за интервенция, възможните варианти за оперативна намеса, обемът на оперативната интервенция, оценка на оперативния риск, възможни следоперативни усложнения, очакван изход и прогноза.
2. Пациентът, ползващ услугите на КЕХ, е длъжен:
 - 2.1. Да спазва добра лична хигиена, да проведе хигиенна баня предоперативно.
 - 2.2. Да спазва лекарските препоръки за предоперативен режим и диета.
 - 2.3. Да осведомява лекуващия лекар и медицинския персонал за болестни състояния, представляващи риск за хирургичния екип (СПИН, хепатит и др.).
 - 2.4. Да осведомява лекуващия лекар, оператора и анестезиолога за проявени алергии, както и за всички заболявания (минали и настоящи), с оглед правилна преценка на оперативния риск.
 - 2.5. Пациентът се задължава да спазва стриктно дадените му указания за ранния и късния следоперативен период.
 - 2.6. Пациентът се задължава да уведомява незабавно оператора или член на екипа при съмнение за усложнение.

Раздел X

Изисквания за интердисциплинарни консултации при пациенти на КЕХ

1. Консултациите се извършват по показания в зависимост от естеството на интервенцията.
2. По показания се ползват консултации със специалисти:
 - 2.1. по анестезиология и интензивно лечение;
 - 2.2. УНГ;
 - 2.3. алерголог;
 - 2.4. мамолог;
 - 2.5. кардиолог;
 - 2.6. офталмолог;
 - 2.7. ендокринолог;
 - 2.8. ехографист;
 - 2.9. рентгенолог;
 - 2.10. акушер-гинеколог;
 - 2.11. хематолог;
 - 2.12. гастроентеролог;
 - 2.13. нефролог;
 - 2.14. уролог;
 - 2.15. пулмолог;
 - 2.16. педиатър;
 - 2.17. психолог;

- 2.18. психиатър;
- 2.19. специалист по клинична лаборатория;
- 2.20. микробиолог;
- 2.21. друг специалист по КЕХ;
- 2.22. други.

Раздел XI

Изисквания за обем на хирургичните дейности в КЕХ

1. Обем на дейността в зависимост от вида лечебно заведение.

1.1. В амбулаторната операционна на индивидуална или групово практика за специализирана медицинска помощ, в МЦ, ДЦ и МДЦ или ДКЦ (в които се извършва дейност по КЕХ, но няма обособен операционен сектор), оборудвана съгласно посочените изисквания, се извършват амбулаторни операции с малък обем и сложност, съответно на компетентността, квалификацията на работещите там специалисти, наличната апаратура и инструментариум.

1.2. В операционната в МЦ, ДЦ и МДЦ или ДКЦ (в които се извършва дейност по КЕХ и има обособен операционен сектор), оборудвана съгласно посочените изисквания, с условия и готовност за анестезия, могат да се извършват естетични манипулации и интервенции с малък, среден и голям обем и сложност, съответно на компетентността, квалификацията на работещите там специалисти, наличната апаратура и инструментариум.

1.3. В операционната на клиника (отделение) по КЕХ в лечебно заведение за болнична помощ могат да се извършват естетични манипулации и интервенции с малък, среден и голям обем и сложност, съответно на компетентността, квалификацията на работещите там специалисти, наличната апаратура и инструментариум.

2. Обем и сложност на операциите.

2.1. С голям обем и сложност включват:

2.1.1. вторични козметични намеси;

2.1.2. смяна на импланти или транспланти или смяна на месторазположението им в тъканите;

2.1.3. имплантация на протези (гръдни, глутеални и др.);

2.1.4. дълбок химичен или лазерен пилинг на лице;

2.1.5. извършване на класическа липосукция на повече от една област с планиране на компенсирана кръвозагуба до 250 мл, която да не изисква хемотрансфузия и продължителна хоспитализация; в противен случай оперативните интервенции се разделят по време;

2.1.6. извършване на ултразвукова липоскулптура на повече от три области с планиране на компенсирана кръвозагуба до 250 мл, която да не изисква хемотрансфузия и продължителна хоспитализация; в противен случай оперативните интервенции се разделят по време;

2.1.7. всякакви други операции, при които се планира компенсирана кръвозагуба до 250 мл, които да не изискват хемотрансфузия и продължителна хоспитализация; в противен случай оперативните интервенции се разделят по време;

2.1.8. намеса върху повече от една област в един етап (симултанни операции) при правилно планиране за запазване на добро общо състояние на организма;

2.1.9. едновременна намеса в две и повече области на КЕХ;

2.1.10. осъществяват се в МЦ, ДКЦ с операционна зала (сектор, блок) и легла за краткосрочно наблюдение, клиника (отделение) по КЕХ;

2.1.11. планират се в обем, който да не нарушава общото състояние на пациента, да не изисква продължителна хоспитализация; в противен случай оперативните интервенции се разделят по време;

2.1.12. осъществяват се от специалист по КЕХ с висока квалификация; операциите по т. 19, 20, 21, 25, 26, 27, 28 и 36 от раздел XIV, I група "Операции с голям обем и сложност" могат да се осъществяват и от специалист по очни болести;

2.1.13. необходимо е интра- и ранно следоперативно активно наблюдение от анестезиолог-реаниматор; при необходимост се планира наличие на консултанти.

2.2. Операции със среден обем и сложност включват:

2.2.1. операции (манипулации) в отделна област на КЕХ;

2.2.2. имплантации (транспланти) с малък обем;

2.2.3. извършване на операции (манипулации) в една област с планиране на компенсирана кръвозагуба под 100 мл, която да не изисква хемотрансфузия;

2.2.4. операции, които не нарушават общото състояние на пациента и не изискват продължително възстановяване на пациента;

2.2.5. осъществяват се в МЦ, ДКЦ с операционна зала (сектор, блок) и легла за краткосрочно

наблюдение, клиника(отделение) по КЕХ;

2.2.6. осъществяват се от специалист-хирург по КЕХ ;

2.2.7. необходимо е интра- и ранно следоперативно активно наблюдение от анестезиолог-реаниматор.

2.3. Операции с малък обем и сложност:

2.3.1. включват малки естетични корекции; малки естетични промени на кожата и подкожието; премахване на малки доброкачествени тумори на кожа и лигавици; третиране на cicатрикси; обработка и корекция на следоперативна рана; инжекционни методи, инжекционни импланти и транспланти в малък обем, повърхностни и средни химически и лазерни пилинги, лазерни методи в ограничени области, мезотерапия, антиейджинг терапия и други;

2.3.2. осъществяват се от специалист-хирург по КЕХ или от специалист под ръководството на специалист по КЕХ;

2.3.3. осъществяват се в кабинет на индивидуална или специализирана практика за специализирана медицинска помощ по КЕХ с амбулаторна операционна, МЦ, ДКЦ, клиника/отделение по КЕХ;

2.3.4. такива операции/манипулации не нарушават общото състояние на пациента и клиничното му състояние не налага престой на пациента.

Раздел XII

Изисквания за условия на работа и професионална защита на персонала, изпълняващ дейности по КЕХ

1. Дейността по КЕХ се осъществява при специфични условия на труд:

1.1. повишена отговорност;

1.2. силно умствено напрежение;

1.3. физическо претоварване;

1.4. неустановено работно време по морално-етични съображения и изисквания;

1.5. висококвалифициран труд.

2. Дейността по КЕХ се осъществява в рамките на работна седмица с препоръчително натоварване до 40 часа. Хирургическите екипи имат право на намалено работно време, работно време с променливи граници в съответствие със спецификата на извършвания труд и съгласувано с ръководството на лечебното заведение.

3. Хирургическите екипи имат право на допълнително възнаграждение при полагане на извънреден и спешен труд извън рамките на работния график.

4. Професионалната защита на хирурзите се осъществява от Българския лекарски съюз, Българския зъболекарски съюз, Националното българско дружество по естетична хирургия и медицина, както и от национални синдикални организации.

5. Членовете на хирургическите екипи имат право на отказ за извършване на диагностични и лечебни процедури в планов порядък по преценка на здравословното състояние на пациента и при опасност, загрозяваща тяхното здравословно състояние.

Раздел XIII

Класификация на анестезиите

Козметичните операции, манипулации и процедури се извършват предимно амбулаторно под местна анестезия, поради това, че тя е с доказано по-нисък риск от общата наркоза. Местната анестезия може да се комбинира с интравенозна аналгезия и седиране. Присъствието на анестезиолог е препоръчително при инвазивни методи на операции и манипулации. Обща наркоза може да се използва при налични адекватни условия и оборудване.

Раздел XIV

Класификация по обем на операциите в лицевата козметична хирургия. Манипулации в лицевата козметична хирургия

I група. Операции с голям обем и сложност

1. Субпериостален маск лифт.

2. Фронтален лифтинг на лицето.

3. Ендоскопски фронтален лифтинг.

4. Ендоскопски фейс-лифтинг.

5. Ендоскопски лифтинг на вежди.

6. Ендоскопска резекция на мускули на челото (фронталис, процерус и коругатор суперцилии).

7. Сnižаване или добавяне на височина на горния орбитален ръб с козметична цел.
8. Ултразвуков лифтинг на фронтална област на лицето.
9. Темпорален SMAS лифтинг на лицето.
10. Среден SMAS лифтинг на лицето.
11. Оперативна естетична конструкция на средното лице, вкл. импланти или сутурни методи.
12. Класически субдермален лифтинг на лицето.
13. S-лифт на лицето.
14. SMAS-платизма лифтинг на долна част на лицето и шията.
15. Субсмас лифтинг на средна и долна част на лицето.
16. Дълбок лифтинг на средна и долна част на лицето.
17. Вторична ритидектомия.
18. Лифтинги в горната част на лицето като периокуларна структурна поддръжка на орбитални структури.
19. Транскутанни естетични операции за резекция на мастните херниации на клепачите.
20. Трансконюнктивални операции за резекция на мастните херниации на клепачите.
21. Транскутанна резекция на мастните херниации на клепачите с миниинцизии.
22. Мезотерапия за лизиране на мастните херниации на клепачите.
23. Образуване или възстановяване на супратарзалната гънка на горния клепач.
24. Създаване на супратарзална гънка на горния клепач при азиатци.
25. Операции при дерматохалазис.
26. Операции при истинска и псевдоблефароптоза.
27. Странична тарзална суспензия.
28. Латерална кантална суспензия, пликация на сухожилието на латералния кантус на окото.
29. Реинсерция и/или редирекция на латералния кантус при азиатци.
30. Операции при маларно фестониране на долния клепач.
31. Операции при маларно висене на кожата под очите.
32. Сnižаване или добавяне на височина на долния орбитален ръб с козметична цел.
33. Транспозиция на орбитални мастнотъканни структури с козметична цел.
34. Екстраорбитални операции при долна експозиция на склерата.
35. Хоризонтално скъсяване на долния клепач.
36. Трансплантация на мигли.
37. Естетична корекция при чашковидно ухо.
38. Трансплантация на хрущял, кост.
39. Тотална естетична корекция на носа.
40. Вторична естетична корекция на носа.
41. Вторични остеотомии за корекция на носа.
42. Естетична корекция на външната форма на носа при ринолордоза.
43. Естетична корекция на външната форма на носа при ринокифоза.
44. Естетична корекция на външната форма на носа при риносколиоза.
45. Естетична корекция на външната форма на носа при назус лонгус.
46. Естетична корекция на външната форма на носа при деформации.
47. Естетична корекция за проекция на върха на носа.
48. Операции при деформации на горните латерални хрущяли на носа.
49. Операции при частична или пълна липса или деформации на долните латерални хрущяли на носа.
50. Операции за увеличаване на носа.
51. Скъсяване или възстановяване на каудалния септум.
52. Възстановяване на колумелата.
53. Оперативни корекции на формата на скулите с транспланти.
54. Оперативно увеличаване на обема на брадата с транспланти.
55. Сутурни методи за корекция на формата и обема на брадата.
56. Екзодерм лифт.
57. Дълбок химически пилинг на цяло лице.
58. Дълбок лазерен пилинг на кожата на цялото лице.
59. Оперативни корекции на формата на скулите с импланти.
60. Операции при ретрогнатия.
61. Оперативно увеличаване на обема на брадата с импланти.
62. Операции за намаляване обема на брадата при макрогнатия и прогнатизъм.

63. Тракционни методи за закриване на оплешивяване.
64. Трансплантация на коса.
65. Имплантация на коса над 300 косъма.
66. Липосукция с планирана компенсирана кръвозагуба до 250 мл.
67. Ултразвукова липоскулптура с планирана компенсирана кръвозагуба до 250 мл.
- II група. Операции със среден обем и сложност
1. Транскутанна резекция на м. процерус и коругатор суперцилии.
2. Темпорален лифтинг на кожата на лицето.
3. Темпорални минилифтинги.
4. Минилифтинг по Passot.
5. Ултразвуков лифтинг на долна част на лицето.
6. Ултразвуков лифтинг на шия.
7. Платизморафия.
8. Пликация на платизмата.
9. Транссекция на платизмата.
10. Платизма слинг.
11. Субментална ексцизия на платизмата.
12. Липосукция или ултразвукова липоскулптура на малки мастни депа на лицето.
13. Липосукция или ултразвукова липоскулптура на двойна брадичка.
14. Липосукция или ултразвукова липоскулптура на шия.
15. Средно дълбок химически пилинг на цяло лице.
16. Дълбок химически пилинг на части от лицето.
17. Лазерно подмладяване на кожата на части от лицето.
18. Дермабразия на части от лицето на площ над 50 кв. см.
19. Корекция на назолабиални гънки оперативно, субцизия.
20. Оперативно премахване на мастните телца на Биша.
21. Мезотерапия за лизиране на мастните телца на Биша.
22. Липофилинг, липошифтинг.
23. Естетични корекции на формата на устните. Оперативни методи.
24. Естетични корекции на формата и устните с импланти.
25. Естетични методи за създаване на трапчинки на брадата и бузите.
26. Екстраорбитални операции за корекция на външния ъгъл на очите с цел разкрасяване.
27. Директен лифтинг на веждите.
28. Лифтинг на веждите със сутура.
29. Лифтинг на веждите с екстраорбитални операции.
30. Корекция на външния ъгъл на веждите.
31. Корекция на медиална и/или темпорална птоза на веждите.
32. Корекция на птоза на веждите при естетични операции на горния клепач.
33. Резекция на стеатobleфарон.
34. Естетични операции за корекция на епикантус палпобралис при азиатци.
35. Мастно попълване на дълбок сулкус (горен или долен) по типа "оризови зърна".
36. Естетична корекция на долните латерални (аларни) хрущяли на носа.
37. Приплъзване на колумелата.
38. Стесняване на базата на носа.
39. Сутурни методи в областта на върха и аларната база на носа.
40. Дигитална фрактура при корекции на формата на носа.
41. Оперативна корекция на ноздра.
42. Корекция на върха на носа.
43. Операции за увеличаване на носа с импланти.
44. Операции за увеличаване на обема на устните с използване на собствени тъкани.
45. Увеличаване на обема на устните с импланти.
46. Операции за намаляване на обема на устните.
47. Операции за образуване на трапчинка на брадата.
48. Увеличаване на обема на скулите с инжекционни импланти.
49. Увеличаване на обема на скулите с инжекционни транспланти (мастна тъкан).
50. Медиален или темпорален лифтинг за корекция на скулите.
51. Сутурни методи за подчертаване на скулите.
52. Сутурни методи за среден лифтинг с репозиция на мастните телца на Биша.

53. Транспалпебрален лифтинг и фиксация на мастните телца на Биша.
54. Липосукция/ултразвукова липоскулптура за редукция на обема на мастните телца на Биша.
55. Операции върху SMAS за корекция на назолабиални гънки.
56. Операции с импланти за корекция на назолабиални гънки.
57. Сутурни методи за корекция на назолабиални гънки.
58. Сутурни методи за корекция на марионетните гънки.
59. Естетична корекция при щръкнало ухо.
60. Естетична корекция при клепнали уши.
61. Корекция на ушни лобуси.
62. Естетична корекция при частични дефекти на ухото.
63. Дермабразия при акне.
64. Свободно присаждане на кост, хрущял в малък обем.
65. Имплантация на коса под 300 косъма.
66. Ексцизия на доброкачествен тумор (липом, фибром, аденом).
67. Отстраняване на кожни тумори в областта на лицето.
68. Отстраняване на татуировки поетапно.
69. Корекция на лицев цикатрикс.
70. Операция на ринофима.
71. Отстраняване на разположено под повърхността на кожата или лигавицата чуждо тяло/имплант.

72. Отстраняване от меките тъкани на дълбоко стоящо чуждо тяло/имплант по оперативен път.

III група. Операции с малък обем и сложност

Инжекционни методи с мастна тъкан за естетични корекции на формата и устните.

1. Френулотомии.
2. Повлияване на бръчките на лицето с ботокс по области.
3. Инжекционни средства за корекция на бръчки на лицето.
4. Корекция на назолабиални гънки инжекционно.
5. Инжекционни импланти за увеличаване обема на устните.
6. Увеличаване на брадата с инжекционни методи.
7. Субцизионни методи за корекция на назолабиални гънки.
8. Инжекционни импланти за корекция на назолабиални гънки.
9. Субцизионни методи за корекция на марионетните гънки.
10. Инжекционни импланти за корекция на марионетните гънки.
11. Микроелектрохирургия на лицето - телеангиектазии, доброкачествени тумори, разширени

пори.

12. Лазерни методи при телеангиектазии, доброкачествени тумори, разширени пори.
13. Лазерни методи при старчески петна, пигментации на лицето.
14. Химически пилинги при старчески петна, пигментации на лицето.
15. Вакуумен пилинг, дермабразия, лазерно повлияване на белези на лицето.
16. Отстраняване на хирургичен шевен материал.
17. Вторичен шев.
18. Репозиция на носа, вкл. тампонада и превръзка на раните.
19. Пробиване на уши.
20. Инцизия.
21. Пункция.
22. Ревизия на оперативна рана.
23. Вторична хемостаза.
24. Дренаж на рана.
25. Дренаж на хематом.

IV. Манипулации

1. Вакуумен пилинг и дермабразия с хидроксиалуминиеви кристали.
2. Местна анестезия - контактна, инфилтрационна, проводна.
3. Проводна анестезия на н. максиларис и мандибуларис и разклоненията им.
4. Естетична корекция на формата на устните с татуировка.
5. Естетична татуировка на веждите. Постоянен грим.
6. Електростимулация на лицевата мускулатура като вид лифтинг на лицето.
7. Дермолиза.

Раздел XV

Класификация по обем на операциите в козметичната хирургия на тяло и крайници. Манипулации в козметичната хирургия на тяло и крайници

I група. Операции с голям обем и сложност

1. Естетична операция за увеличаване на бюста с импланти с едномоментна туморектомия, квадрантектomia или мастектомия.
 2. Операции за смяна на пола.
 3. Реоперации при усложнения от големи операции в КЕХ.
 4. Естетична корекция при силно увисване и нееластичност на кожата при остаряване и драстично отслабване - бодилифтинг.
 5. Оперативни методи за редукция на гърдата при гигантомастия.
 6. Фалопластика с хидравлични пенилни импланти.
 7. Естетични операции при смяна на пола при мъже.
 8. Естетични операции при смяна на пола при жени.
 9. Липосукция с планирана компенсирана кръвозагуба до 250 мл.
 10. Ултразвукова липоскулптура с планирана компенсирана кръвозагуба до 250 мл.
 11. Естетична корекция на формата на раменете: увеличаване и намаляване на меките тъкани.
 12. Естетични оперативни корекции за увеличаване на обема на раменете с импланти.
 13. Ултразвукова липоскулптура на брахиум.
 14. Липосукция на брахиум.
 15. Естетична корекция при увисване на кожата на брахиума с ексцизия.
 16. Естетични оперативни корекции за увеличаване на обема на брахиума с импланти.
 17. Естетично увеличаване на бюста с импланти.
 18. Ендоскопско увеличаване на формата на бюста с импланти.
 19. Ендоскопска естетична корекция на формата на бюста.
 20. Експлантация на протеза или вторично поставяне на нова протеза.
 21. Ултразвукова липоскулптура за намаляване обема на бюста.
 22. Естетично повдигане на бюста. Методи без видими белези.
 23. Ендоскопски операции за естетично повдигане на бюста.
 24. Ултразвукова липоскулптура за повдигане на бюста.
 25. Сутурни методи за естетично повдигане на бюста.
 26. Оперативни методи за мастопексия.
 27. Екстирпация на млечна жлеза при гинекомастия.
 28. Ултразвукова липоскулптура при гинекомастия.
 29. Липосукция при гинекомастия.
 30. Дермолипектомии.
 31. Естетични операции на предна коремна стена.
 32. Сутурни методи при диастаза на мускули ректи.
 33. Естетични оперативни методи за увеличаване на обема на мускули ректи с импланти.
 34. Липосукция на корем и паласки. Рискове, обеми.
 35. Ултразвукова липоскулптура на корем и паласки.
 36. Ултразвукова липоскулптура в областта на гърба.
 37. Липосукция в областта на гърба.
 38. Естетично увеличаване на обема и формата на седалището с импланти.
 39. Повдигане на седалището със сутурни методи.
 40. Ултразвуково повдигане на седалище за визуално удължаване на краката.
 41. Фалопластика с твърди пенилни импланти.
 42. Естетични операции за премахване на пениса при смяна на пола.
 43. Естетични операции за оформяне на външни женски полови органи.
 44. Създаване на влагалище при мъже.
 45. Естетични корекции на входа на влагалището.
 46. Естетични операции при смяна на пола при жени.
 47. Естетично създаване на penis, скротум и тестиси при жени.
 48. Ултразвукова липоскулптура на долните крайници като цяло.
 49. Естетична варицектомия.
 50. Цялостно лазерно лечение на варици.
 51. Имплантация на подкожен експандер.
- ### II група. Операции със среден обем и сложност

1. Липосукция с планирана компенсирана кръвозагуба до 150 мл.
2. Ултразвукова липоскулптура с планирана компенсирана кръвозагуба до 150 мл.
3. Липофилинг на ръката.
4. Раундблок при редукция на ареолата.
5. Оперативни методи при тубуларен бюст.
6. Реконструкция на ареола или мамила от лабия майора, от млечната жлеза на здравата страна или другаде.
7. Естетична корекция на формата на ареолата.
8. Естетична татуировка на ареола.
9. Естетична корекция на формата на мамилата.
10. Ултразвуков лифтинг на кожата на корема.
11. Намаляване на мастните натрупвания на пубиса.
12. Естетични корекции на пъпа.
13. Оперативно удължаване на пениса без импланти.
14. Оперативно удебеляване на пениса с транспланти.
15. Естирпация на протеза на пениса.
16. Естетични корекции на малките лабии.
17. Естетично намаляване на мастните депа на седалището - ултразвукова липоскулптура, липосукция.
18. Естетично увеличаване на обема и формата на седалището с липофилинг.
19. Липосукция на долни крайници - 1 до 2 зони.
20. Ултразвукова липоскулптура на долните крайници - до 3 зони.
21. Естетично оформяне на подбедрица. Увеличаване и намаляване на обема.
22. Естетично оформяне на глезени. Увеличаване и намаляване на обема.
23. Корекция на вициозен цикатрикс.
24. Лигатура на перфорантни вени.
25. Частично лазерно лечение на варици.
26. Естетично оперативно лечение на вителиго.
27. Естетична автокератиницитна присадка.
28. Операции с прилагане на авто- или алоприсадки с малък обем.
29. Липофилинг, липошифтинг.
30. Отстраняване на малки татуировки поетапно.
- III група. Операции с малък обем и сложност
1. Естетична лигатура на перфорантни вени на долните крайници.
2. Естетична склеротерапия при повърхностни вени и телеангиектазии.
3. Микроелектрохирургия при телеангиектазии.
4. Химически пилинг на кожата на ръката.
5. Естетична склеротерапия при повърхностни вени и телеангиектазии.
6. Микроелектрохирургия при телеангиектазии.
7. Оперативна корекция на белези.
8. Инжекционни импланти.
9. Лечение на рана, която не зараста първично.
10. Отстраняване на разположено под повърхността на кожата или лигавицата чуждо тяло/имплант.
11. Отстраняване от меките тъкани на дълбоко стоящо чуждо тяло/имплант по оперативен път.
12. Отстраняване на хирургичен шевен материал.
13. Вторичен шев.
14. Разтягане на поставен експандер.
15. Операция на френулум препуции.
16. Репозиция на носа, вкл. тампонада и превръзка на раните.
17. Инцизия.
18. Пункция.
19. Имплантация на подкожен медикаментозен резервоар.
20. Ревизия на оперативна рана.
21. Вторична хемостаза при хеморагия.
22. Дренаж на рана.
23. Ревизия, дренаж на хематом.
24. Фотоепиляция.

25. Лазерно обезкосмяване на зона.
26. Мезотерапевтични процедури на повече от една област.

IV. Манипулации

1. Обезкосмяване на гърдите и бюста.
2. Обезкосмяване на ръцете.
3. Химически пилинг за естетични корекции на белези на гърба от акне.
4. Вакуумен пилинг за естетични корекции на белези на гърба от акне.
5. Химически повърхностен пилинг за естетични корекции на стрии.
6. Вакуумен пилинг за естетични корекции на стрии.
7. Електростимулация на мускулатурата на коремна стена.
8. Лазерна епилация на зоната на корема и пубиса.
9. Фотоепилация на зоната на корема и пубиса.
10. Вакуумен и химически пилинг при стрии на корема.
11. Електростимулация на седалището.
12. Вакуумен и химически пилинг при стрии на седалището.
13. Обезкосмяване на седалището.
14. Обезкосмяване на външните полови органи и перинеума.
15. Поставяне на украшения на външните полови органи.
16. Обезкосмяване на долни крайници.
17. Вакуумен и химически пилинг на стрии на долни крайници.
18. Вакуумен и химически пилинг, лазерно повлияване при белези.
19. Поставяне на интрадермални украшения.
20. Мезотерапевтични процедури на малка област.

Раздел XVI

Класификация по обем на другите козметични операции, манипулации и процедури

I група. Интервенции с голям обем и сложност

1. Смесени методи - лазерни методи на лицето в комбинация с дермабразия.
2. Трансплантация на коса.
3. Имплантация на коса над 300 косъма.
4. Дълбоки химически пилинги на лицето за подмладяване на кожата на лицето.
5. Екзодерм лифт на лице за подмладяване на кожата на лицето.
6. Лазерен пилинг на цяло лице за подмладяване на кожата на лицето.
7. Лазерна терапия, екзодерм, дълбоки химически пилинги при последствия за кожата на цяло лице при акне.
8. Дермабразия на цяло лице при последствия за кожата на лицето при акне.

II група. Интервенции със среден обем и сложност

1. Козметични процедури при хемангиоми.
2. Лазерно третиране на хемангиоми.
3. Среднодълбок химически пилинг на лице.
4. Частично дермабразия на лице.
5. Криотерапия.
6. Импланти за корекция на назолабиални гънки.
7. Субцизия на назолабиални гънки.
8. Инжекционни импланти за създаване на "триъгълник на красотата".
9. Липофилинг, липошифтинг.
10. Увеличаване на брадата с инжекционни методи.
11. Естетични методи за корекция на формата на скулите, инжекционни импланти.
12. Естетични корекции на формата и устните с инжекционни методи.
13. Дермабразия при третиране на последствия за кожата на лицето при акне.
14. Частична лазерна терапия, екзодерм, дълбок химически пилинг при последствия за кожата на лицето при акне по области.

15. Липофилинг на ръката.
16. Естетични корекции на белези от акне на гърба - лазер, химически пилинги.
17. Естетична автокератиноцитна присадка.

III група. Интервенции с малък обем и сложност

1. Третиране на пигментациите. Лазер, вакуумен и химически пилинг.
2. Козметично лечение на болестите на мастните жлези и техните последствия.

3. Третиране на комедони и милиуми.
 4. Оперативни процедури в естетичната дермохирургия: инцизии, ексцизии, топла и студена коагулация, кюретаж, дермабразео.
 5. Ексцизия на доброкачествен невус до 1 см.
 6. Локално третиране на козметични дефекти - брадавици, белези, невуси, хемангиоми.
 7. Повърхностни химически пилинги на лице, тяло и крайници.
 8. Повлияване на бръчките на лицето с ботокс по области.
 9. Инжекционни средства за корекция на бръчки на лицето.
 10. Инжекционни методи за корекция на назолабиални гънки.
 11. Микроелектрохирургия при телеангиектазии, малки доброкачествени тумори до 1 см, разширени пори.
 12. Третиране на старчески петна, пигментации с лазер, химически пилинги и др.
 13. Естетично повлияване и корекции на белези с лазер, химически пилинги и др.
 14. Химически пилинг на кожата на ръката.
 15. Склерозиране на повърхностни вени.
 16. Третиране на телеангиектазии с лазер, микроелектрохирургия, инжекционно склерозиране.
 17. Биопсия от повърхностно разположена телесна тъкан, например кожа, лигавица, устна.
- IV. Манипулации
1. Мезотерапия.
 2. Апаратна козметика - дарсонвал, йонофореза, ултразвук, фриматор, лазер, електроепилатори.
 3. Третиране на окосмяването - електроепилация с игла, пинсета, термохимиепилация, лазерна и фотоепилация.
 4. Локална манипулация и третиране в естетиката: депигментиращи, епителотонични, кератолитични, пигментиращи, фотозащитни.
 5. Естетична корекция на формата на устните с татуировка.
 6. Естетична татуировка на веждите. Траен грим.
 7. Вакуумен пилинг и дермабразео с хидроксиалуминиеви кристали.
 8. Електростимулация на лицевата мускулатура като вид лифтинг на лицето.
 9. Дермолиза за повлияване на бръчки.
 10. Епилация в зоната на лицето, шията и врата.
 11. Обезкосмяване на ръцете.
 12. Обезкосмяване на гърба.
 13. Обезкосмяване на гърдите и бюста.
 14. Корекция на стрии - дермабразео, вакуумен пилинг, химически пилинги.
 15. Естетична татуировка на ареола.
 16. Електростимулация на мускулатурата на коремна стена.
 17. Обезкосмяване на коремна област, пубис, перинеум, перианално и седалище.
 18. Електростимулация на мускулатурата на седалището.
 19. Обезкосмяване на долни крайници.
 20. Интрадермално поставяне на украшения.

Раздел XVII

Списък на спешните процедури в КЕХ

Всяка манипулация или операция в КЕХ на даден етап може да наложи извършване на намеса по спешност.

1. Изкуствено дишане.
2. Обдишване с амбу.
3. Индиректен сърдечен масаж.
4. Венепункция.
5. Венесекция.
6. Тампонади при кръвоизливи.
7. Провизорна хемостаза.
8. Преливане на кръв и кръвни продукти.
9. Лигиране на съдове.

Раздел XVIII

Списък на оперативните процедури за всяка основна област на КЕХ

Лицеви козметични операции	Козметични операции на тяло и крайници	Козметични процедури
Естетични корекции на носа: - първична - допълнителна - вторична	Липосукция и ултразвукова липоскулптура: - гръб - гърди - седалище	Лазерно подмладяване на кожата на лицето
Естетична корекция на клепачите: - горен клепач - долен клепач	Липосукция и ултразвукова липоскулптура на корем и паласки: - пълна - частична	Дермабразия на кожата
Повдигане на веждите: - коронарен достъп - ендоскопско - директен достъп - при блефаропластика	Гърди: - намаляване - увеличение - мастопексия	Химически пилинг Екзодерм лифт
Лифтинг на лицето - ендоскопски - ултразвуков - СМАС лифтинг - С-лифтинг - традиционен	Повдигане на седалището	Увеличение на меките тъкани на лицето
Брадичка: - увеличение - намаление - корекция на формата	Ултразвукова липоскулптура или липосукция на долни крайници	Лечение на плешивостта: - имплантация - трансплантация
Ултразвукова липоскулптура и липосукция на лице и шия	Ултразвукова липоскулптура или липосукция на брахиум	Премахване на кожни тумори
Корекция на скули Корекция на устни	Фалопластика	Мезотерапия
Ухо - естетична корекция на външно ухо	Естетични корекции на женските и мъжките външни полови органи	Премахване на татуировка с лазер
Плешивост - имплантация на коса - трансплантация на коса	Имплантии и трансфер на мастна тъкан за попълване на дефекти на формата	Инжектиране на Botox/Dysport/BTXA